

Seat No. : _____

MA-I-10
April-2007
Philosophy
(Indian Logic and Epistemology)
Paper – I

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

સૂચના : પ્રત્યેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧. પ્રત્યક્ષ એટલે શું ? તેના પ્રકારો સમજાવો.

અથવા

પ્રત્યક્ષનું લક્ષણ આપી પ્રત્યક્ષમાં સન્નિકર્ષનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

૨. અનુમાનમાં વ્યાપ્તિનું સ્થાન સમજાવી અનુમાનના પ્રકારો સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

અર્થાપત્તિ અને અનુપલબ્ધિ સ્વતંત્ર પ્રમાણો છે ? ચર્ચો.

૩. હેત્વાભાસ એટલે શું ? અનેકાંતિક અને વિરુદ્ધ હેત્વાભાસ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

અથવા

ન્યાયનો ભ્રમ સિદ્ધાંત સમજાવી તેની કુમારિલ ભટ્ટના ભ્રમ સિદ્ધાંત સાથે તુલના કરો.

૪. શું ઉપમાન સ્વતંત્ર પ્રમાણ છે ? ચર્ચો.

અથવા

શબ્દપ્રમાણ સમજાવી વાક્યાર્થબોધની પ્રક્રિયા સ્પષ્ટ કરો.

૫. ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)

૧. સન્નિકર્ષના પ્રકારો

૨. અભાવ એક સ્વતંત્ર પ્રમાણ તરીકે

૩. યોગ, રૂઢ અને યોગરૂઢ

૪. સ્વતઃ પ્રમાણ્યવાદ અને પરતઃ પ્રમાણ્યવાદ

Seat No. : _____

MA-I-10
April-2007
Philosophy
(Indian Logic and Epistemology)
Paper – I

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instruction : All questions carry equal marks.

1. What is perception ? Explain its kinds.

OR

Define perception and clarify the importance of Sannikarsha in it.

2. Explain place of Vyapti in inference and clarify the kinds of inference.

OR

Are the Arthapatti and Anuapalabdhi the independent sources of knowledge ? Discuss.

3. What is Hetvabhas ? Explain Anekantika and Viruddha Hetvabhasas with illustration.

OR

Explain the theory of error of Nyaya system and compare it with Kumarila Bhatta's theory of error.

4. Is Upaman an independent source of knowledge ? Discuss.

OR

Explain Shabda Pramana (testimony) and clarify the process of knowledge of meaning of a sentence.

5. Write short notes : (any two)

1. Kinds of Sannikarsha
2. Abhava – An independent category
3. Yoga, Rudha and Yogarudha
4. Svatah pramanya Vada and Paratah – Pramanyavada.